Oprichtingsnotitie Stichting Eerlijk en Veilig Sekswerk Nederland

12 maart 2018

Samenvatting

Sekswerk is een van de meest risicovolle beroepen om in te werken in Nederland. Sekswerkers hebben een verhoogd risico om seksueel overdraagbare aandoeningen op te lopen of een slachtoffer van geweld, discriminatie of uitbuiting te worden. En vaak spelen er overlappende kwetsbaarheden, zoals verslaving. Daarom moeten er in deze sector extra maatregelen genomen worden om de werkers te beschermen. In Nederland doen we dat door het beroep te legaliseren en te reguleren. Alhoewel dit de juiste aanpak is (de problemen verergeren bij het illegaal maken van sekswerk), blijven er veel problemen bestaan: er is nog steeds een grote zwarte markt voor sekswerk, waar de werkomstandigheden niet gecontroleerd kunnen worden; binnen de legale sector blijken er veel misstanden te bestaan (ook mensenhandel blijft bestaan binnen de legale sector); en sekswerkers worden vaak gediscrimineerd (en kunnen bijvoorbeeld vaak moeilijk een bankrekening openen of huis vinden). Veel van deze problemen blijven bestaan omdat de sekswerk-sector grotendeels privaat is en derhalve op winst gericht, waardoor er weinig aanmoediging is voor exploitanten om de werkomstandigheden van sekswerkers te verbeteren. Dit voorstel beoogt deze problemen aan te pakken door een Stichting op te richten die zelf seksdiensten aan gaat bieden op een non-profit basis (d.w.z., alleen de sekswerkers zélf verdienen, maar de Stichting – de exploitant – niet). Het bestuur van de Stichting zal bestaan uit experts op het gebied van sekswerk en mensenhandel. Het dagelijks management van de Stichting zal worden uitgevoerd door maatschappelijk werkers en bedrijfskundigen met een achtergrond in (prostitutie) maatschappelijk werk. Ex-sekswerkers met relevante werkervaring op deze gebieden worden bijzonder verwelkomd. Op deze manier, door een exploitant te creëren wiens voornaamste prioriteit het welzijn van de sekswerkers is (i.p.v. het maken van winst), zal deze Stichting een hele andere aanpak hanteren dan reguliere exploitanten. Allereerst zal de Stichting beogen de winst van sekswerkers te maximaliseren. Exploitanten strijken nu vaak exorbitant hoge percentages op – dit wil deze Stichting tegengaan. Ten tweede zal de Stichting bewust samenwerking zoeken met de GGD en maatschappelijk werk organisaties, maar ook met banken en woningorganisaties, zodat medische, sociale, juridische, en praktische hulp dichtbij is indien nodig (alleen indien nodig, we realiseren ons dat dit voor velen die alleen een veilige plek zoeken om te werken niet nodig is). Deze samenwerkingen zullen er ook voor zorgen dat sekswerkers die voor de Stichting werken niet langer gediscrimineerd worden in de toegang tot diensten die voor andere ZZP'ers gewoon beschikbaar zijn. Tot slot zal de Stichting een actief beleid voeren om mensenhandel tegen te gaan. Wij denken dat deze Stichting een broodnodige verandering zal brengen in het Nederlandse sekswerklandschap, welke voordelen brengt voor sekswerkers zelf (die meer zullen verdienen, veilig kunnen werken en makkelijk in contact kunnen komen met een reeks aan instanties), voor gemeenten (die zullen kunnen samenwerken met een Stichting om beleid rondom sekswerk vorm te geven), voor klanten (die naar een seksbedrijf toe kunnen gaan dat actief tegen misstanden strijdt) en voor het algemene publiek (die minder overlast zal ervaren van pooiers). Deze Stichting sluit aan bij soortgelijke initiatieven in Amsterdam en bij een vastgoedinvesteerder, Non Nobis, die op een non-profit basis vastgoed beoogt te verhuren aan sekswerk exploitanten met visies die het welzijn van sekswerkers voorop stellen.

Inleiding

Al jaren proberen we in Nederland de risico's die gepaard gaan met sekswerk, zoals seksueel overdraagbare aandoeningen, geweld, discriminatie, uitbuiting en overlappende kwetsbaarheden, zoals verslaving, te minimaliseren. Verschillende goede aanpakken bestaan op dit moment: er zijn prostitutie maatschappelijk werk organisaties die sekswerkers helpen met juridische vragen en met psychosociale hulpverlening en GGD'en proberen medische zorg makkelijk toegankelijk te maken voor sekswerkers. Daarnaast is sekswerk in Nederland legaal waardoor het gereguleerd kan worden.

Ondanks deze maatregelen blijven er toch grote problemen bestaan voor sekswerkers in Nederland:

- Sekswerkers krijgen vaak weinig betaald in de legale sector (exploitanten en verhuurders krijgen een groot percentage).
- Sekswerkers worden regelmatig gediscrimineerd en ervaren moeite om bijvoorbeeld een zakelijke bankrekening te openen, een hypotheek te krijgen, een verzekering af te sluiten of een woonruimte te vinden.
- Er blijft een grote illegale sekswerk sector bestaan in Nederland. Met name doordat sekswerk steeds vaker via het internet wordt aangeboden neemt de illegale sector in omvang toe. Omdat in de illegale sector er geen regulatie en controle zijn, zijn de risico's op geweld, discriminatie en uitbuiting daar stukken groter zijn dan in de legale sector.
- In de legale sekswerk sector blijven er problemen bestaan, zoals uitbuiting en mensenhandel. Legale sekswerk exploitanten hebben in het verleden weinig gedaan aan zelfregulering en hebben daar ook geen motief voor, gezien hun primaire doel het maken van winst is. Daarnaast blijkt regelmatig dat zij criminele banden of verledens hebben, wat de kwetsbaarheid van de vrouwen en mannen die in deze sector werken vergroot.

Noot: in dit voorstel praten we meestal over "sekswerk" in plaats van "prostitutie". Zie deze website van Proud waarom dat onze voorkeur heeft: http://wijzijnproud.nl/prostitutie/ .

Een nieuwe aanpak: non-profit sekswerk

Dit voorstel beoogt de bovenstaande problemen aan te pakken door een nieuwe aanpak te introduceren in de sekswerk sector: non-profit sekswerk. Dat wil zeggen, de enige die verdient in de keten zijn de sekswerkers zelf; de exploitant (en de verhuurder) niet. Dit is onzes inziens van essentieel belang: door de winstprikkel uit de exploitatie te halen, verandert automatisch het motief van de exploitant van zoveel mogelijk winst maken naar een omgeving te creëren die winstgevend en veilig is voor de *sekswerkers*.

Er zijn andere voorbeelden van sectoren waarin men ooit gekozen heeft voor een non-profit constructie of zelfs staatseigendom om de aanbieders of gebruikers van een bepaalde dienst of goed te beschermen. Denk bijvoorbeeld aan Holland Casino, dat ooit een staatsmonopolie gemaakt werd om gokverslaving beter tegen te kunnen gaan en de criminaliteit die vaak gepaard gaat met gokken te weren. Een ander voorbeeld is de wiet-productie die in sommige landen nu legaal op gang komt, maar tevens regelmatig in de vorm van gemonopoliseerde staatsproductie, om dezelfde redenen: om verslaving beter te kunnen monitoren en reguleren en om ermee geassocieerde criminaliteit te weren. Deze initiatieven hebben gemeen dat ze zijn opgericht vanuit de overtuiging dat het in eigendom nemen van een bepaalde sector, vanuit de Staat of vanuit een non-profit oogmerk,

verdergaande regulering en controle met zich mee kan brengen dan een gereguleerde private sector.

De voorgestelde Stichting voor eerlijk en veilig sekswerk zal twee primaire doelen hebben:

1. **om het werk voor de sekswerkers zo winstgevend mogelijk te maken (eerlijk)**
2. **om een veilige werkomgeving te creëren voor de sekswerkers, vrij van misstanden, en om discriminatie van sekswerkers tegen te gaan (veilig)**

Dit zal de Stichting operationaliseren op verschillende manieren. Ten eerste, wat betreft winstgevendheid voor de sekswerkers: omdat de Stichting zelf geen winst genereert, zullen de opbrengsten voor de sekswerkers automatisch hoger zijn dan bij andere exploitanten. Ten tweede, wat betreft veiligheid, zullen de volgende maatregelen genomen worden:

- De Stichting zal geleid worden door een Raad van Beheer die bestaat uit deskundigen op het gebied van sekswerk en mensenhandel. Deze Raad van Beheer draagt er zorg voor dat de Stichting eerlijke en veilige werkomstandigheden creëert voor haar sekswerkers (zie Bestuur en Organisatie verderop).
- Het dagelijks management van de Stichting wordt ook gekozen met het oog op het creëren van eerlijke en veilige werkomstandigheden voor de sekswerkers (zie Bestuur en Organisatie verderop).
- Samenwerking zal gezocht worden met GGD'en om goede gezondheidsvoorlichting en -controles laagdrempelig beschikbaar te stellen wanneer nodig
- Samenwerking zal gezocht worden met maatschappelijk werk organisaties zodat psychosociale en juridische hulpverlening laagdrempelig beschikbaar is wanneer nodig
- Samenwerking zal gezocht worden met de gemeente waarin de Stichting opereert om een sekswerk Stichting te creëren die aansluit bij de wensen van de gemeente voor de branche
- Samenwerking zal gezocht worden met banken, om ervoor te zorgen dat sekswerkers makkelijk een zakelijke bankrekening kunnen openen (nu vaak een probleem voor sekswerkers, wat hun financiële kwetsbaarheid vergroot)
- Samenwerking zal gezocht worden met woningcoöperaties en andere verhuurders, om ervoor te zorgen dat sekswerkers makkelijk een woonruimte kunnen betrekken (nu vaak een probleem voor sekswerkers en vaak een punt van 'extra' uitbuiting: men betaalt vaak exorbitant hoge huren)
- Samenwerking zal gezocht worden met verzekeraars om toegang tot verzekeringen te verbeteren
- In samenwerking met mensenhandel expert organisaties zal een beleid opgezet worden dat specifiek beoogt mensenhandel binnen de Stichting tegen te gaan. Dit beleid zal grondiger zijn dan de intakegesprekken die nu in sommige gemeenten plaatsvinden. Voorbeelden van maatregelen die getroffen gaan worden zijn:
    - Gesprekken, informeel en formeel, met maatschappelijk werkers van de Stichting:
        - Intakegesprekken (net als binnenkort waarschijnlijk overal zullen plaatsvinden in het kader van nieuwe wetgeving)
        - gevolgd door regelmatige onderhoudsgesprekken

        - informele gesprekken, in de “huiskamer” van de Stichting, bij het ophalen van sleutels/pasjes voor de kamers door sekswerkers, en bij het doen van rondes langs de sekswerkers
    - wekelijkse team besprekingen tussen de locatiemanager en de overige beheerders over eventuele signalen van mensenhandel
    - het opzetten van korte lijnen met netwerkpartners (zoals Veilig Thuis, het landelijk coördinatiecentrum mensenhandel (CoMensha), meldpunten loverboys, politie en prostitutie maatschappelijk werk organisaties) zodat eventuele signalen van mensenhandel direct gemeld kunnen worden wanneer nodig
    - bewuste samenwerkingen met prostitutie maatschappelijk werk organisaties in het opvangen van signalen: ook deze organisaties gaan vaak langs bij sekswerkers, delen gratis condooms uit, maken een praatje, etcetera.
    - het maken van specifieke plannen in samenwerking met de beveiliging om mensenhandel tegen te gaan (bijvoorbeeld regelmatige controle op pooiers door langs te lopen bij kamers/ramen, en eventueel ook door steekproef-testen op camerabeelden)
    - het regelmatig aanbieden van korte trainingen en cursussen over rechten van sekswerkers in Nederland (in verschillende talen), voor sekswerkers van binnen *en* buiten de Stichting (om op die manier ook bij te dragen aan een bredere bekendheid bij buitenlandse sekswerkers over rechten in Nederland, en om op die manier de bekendheid van de Stichting onder andere sekswerkers te vergroten).
    - een reeks aan praktische maatregelen, die nader te bepalen zullen zijn, om mogelijkheden van mensenhandel binnen de Stichting tegen te gaan, zoals:
        - het centraliseren van betalingen door klanten bij een balie van de Stichting, in plaats van betalingen direct aan sekswerkers te laten plaatsvinden. Door samenwerking met banken zouden sekswerkers de mogelijkheid geboden kunnen worden van een bankrekening (eventueel met maar 1 pasje, of waar alleen de sekswerker zelf in persoon geld kan opnemen) waar de inkomsten van klanten dagelijks op worden gestort, in plaats van dat de sekswerkers zelf met klanten afrekenen. Veel pooiers komen bij raamprostitutie na elke klant langs om geld op te halen. Deze maatregel zou dat onmogelijk maken.
        - door samenwerking met banken sekswerkers de mogelijkheid bieden van een aparte spaarrekening, waarvan alleen geld gehaald kan worden d.m.v. een getekende verklaring, in persoon afgeleverd, door de sekswerker zelf.
        - het samenwerken met kamerverhuur bedrijven om huisvesting te regelen voor sekswerkers: huisvesting is vaak een ‘extra’ punt van uitbuiting voor slachtoffers van mensenhandel.
        - bij het vragen van markconforme huren voor de kamers/ramen (i.p.v. huren die de Stichting in staat stellen om geen winst maar ook geen verlies te draaien), de ‘winst’ die aan het einde van het jaar overblijft (en die via een winstuitkering aan de sekswerkers wordt uitgekeerd) alleen uitkeren aan sekswerkers die tenminste 3 of 6 maanden gewerkt hebben bij de Stichting. Mensenhandelaren staan erom bekend dat zij hun slachtoffers vaak van plek naar plek bewegen, om hen niet de kans te geven een band op te bouwen met mensen op 1 plek. Door deze maatregel zouden maatschappelijk

werkers een band kunnen opbouwen met de sekswerkers die voor de Stichting werken (zie ook “Een voorbeeld van ‘Lokale oplossingen’: samenwerking met Non Nobis” verderop).
        - Een maximaal aantal werkuren per sekswerker per week/dag hanteren.
        - Minimum tarieven hanteren die de sekswerkers aan hun klanten mogen vragen.
        - Eisen stellen aan de talen die sekswerkers spreken (bijv in ieder geval engels, frans, arabisch of spaans, zodat goed contact met maatschappelijk werkers mogelijk is).
    - het opzetten van een speciale sub-commissie van experts onder de Raad van Beheer, die periodiek (bijv 1x per 3 maanden) samenkomt met het dagelijks management team om de bestaande maatregelen tegen mensenhandel te evalueren en aan te passen.

We benadrukken dat dit slechts een initiële lijst van ideeën is, een van de belangrijkste punten voor de Adviescommissie (zie onder) is het adviseren over protocollen die de veiligheid van sekswerkers binnen de Stichting gaan garanderen.

Bestuur en Organisatie

Raad van Beheer

De Stichting zal ingericht worden middels een Raad van Beheer (RvB) bestuursmodel. De Raad van Beheer zal bestaan uit één dagelijkse bestuurder en een Raad die verder bestaat uit deskundigen op het gebied van sekswerk en mensenhandel (ervaringsdeskundigen en andere deskundigen, zoals deskundigen op het gebied van prostitutie maatschappelijk werk en mensenhandel). Deze Raad van Beheer draagt er zorg voor dat de Stichting eerlijke en veilige werkomstandigheden creëert voor haar sekswerkers. Dit bestuursmodel brengt als voordeel met zich mee dat de dagelijkse beheerder van de Stichting onderdeel uitmaakt van de RvB, maar dat de volledige RvB bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt. De keus voor een dergelijk bestuursvorm wordt door ons gezien als belangrijk om verschillende redenen:

1. Deze keuze zorgt ervoor dat de Stichting geleid wordt door een groep experts op het gebied van sekswerk en mensenhandel, die kennis hebben over hoe eerlijke en veilige werkomstandigheden gecreëerd kunnen worden voor de sekswerkers (en niet, bijvoorbeeld, door maar 1 dagelijkse bestuurder)
2. De dagelijks bestuurder die verstand heeft van de dagelijkse praktijk op de sekswerklocaties maakt onderdeel uit van de RvB, maar beslissingen worden gemaakt door de groep als geheel.
3. Deze keuze zorgt ervoor dat de continuïteit van de Stichting is gewaarborgd. Deelname aan het bestuur is idealiter gekoppeld aan bepaalde posities in organisaties (bijvoorbeeld voorzitters van sekswerkers belangenverenigingen, voorzitters van prostitutie maatschappelijk werk organisaties, en voorzitters van organisaties die tegen mensenhandel strijden). Bij het wegvallen van de dagelijks bestuurder draagt de Raad van Beheer er zorg voor dat er een nieuwe dagelijks bestuurder wordt aangesteld die de belangen van de Stichting behartigt.

Omdat gestreefd wordt naar het koppelen van bestuursposities aan bepaalde posities in andere organisaties, wordt verwacht dat de bezoldiging voor de bestuursleden beperkt zal zijn, temeer omdat de rol van deze bestuursleden in de RvB vooral toezichthoudend zal zijn. De dagelijkse bestuurder van de Stichting wordt wel geacht uitvoerend te werken. Voor hem/haar wordt verwacht bij het oprichten van een nieuwe sekswerklocatie de oprichting te leiden, waaronder het inhuren van locatie-managementteam (zie onder), het trainen en begeleiden van dat team en het initiëren van eerste netwerkcontacten. Bij het opzetten van een nieuwe locatie wordt dit verwacht een full-time functie te zijn. In het eerste jaar na de oprichting van de locatie wordt verwacht dat deze functie terug kan naar 0.5 fte. Op de lange termijn wordt een belasting van 0.2 fte per locatie verwacht.

Locatie-managementteam

De Stichting beoogt uiteindelijk meerdere sekswerk-locaties in het land te beheren. Onder de Raad van Beheer zal op elke locatie een locatie-managementteam de dagelijkse bedrijfsvoering in goede banen leiden. Dit team zal bestaan uit tenminste één locatiemanager en medewerkers die zowel tijdens als buiten kantoortijden aanwezig kunnen zijn op de locatie (de openingstijden van locaties zullen, afhankelijk van de stad, zijn van 10u 's ochtends tot 2, 3, 4, 5, of 6u 's nachts). Het oogpunt is een team samen te stellen met zowel prostitutie maatschappelijk werk en bedrijfskundige ervaring, om ervoor te zorgen dat de locaties elk op zich financieel gezonde bedrijven worden met een maatschappelijke focus binnen de Stichting. Als sollicitanten zelf een achtergrond hebben in sekswerk wordt dat gezien als een voordeel.

Lokale oplossingen voor lokale situaties

De Stichting realiseert zich dat er op elke locatie andere wensen zullen zijn voor de inrichting van het sekswerkbedrijf. Op elke locatie werken andere sekswerkers en beslissen andere gemeenteraden over prostitutiebeleid, met unieke visies voor hoe zij willen dat de sekswerksector ingericht dient te worden. De Stichting stelt zich bewust ten doel om bepaalde zaken hetzelfde te hebben in elke vestiging (zoals de protocollen om mensenhandel en andere misstanden te voorkomen), maar erkent ook dat een flexibele aanpak gepast en nuttig kan zijn om tot lokaal optimale oplossingen te komen. Daarom is de Stichting helemaal voor lokale oplossingen voor lokale situaties, mits ze passen bij de 2 doelen van de Stichting: om sekswerk winstgevend en veilig te maken voor de sekswerkers.

Een voorbeeld van 'lokale oplossingen': samenwerking met Non Nobis

De Stichting is reeds begonnen met het opzetten van samenwerkingsverbanden. Zo wordt regelmatig gesproken met Non Nobis, een non-profit aanbieder van vastgoed die beoogt te investeren in vastgoed voor aanbieders van seksdiensten, mits de exploitanten een 'Fair Seks' approach aanhouden. De 'lokale oplossingen' die de Stichting beoogt te ontwikkelen zullen afhangen van alle samenwerkingsafspraken, zowel met sekswerkers, gemeenten en anderen: in dit geval de vastgoedinvesteerder.

Zo is met Non Nobis reeds overlegd hoe het sekswerk zowel winstgevend als veilig te maken voor prostituees. Een specifiek punt dat besproken is, is dat wanneer de Stichting tegen lagere tarieven dan andere exploitanten kamerverhuur zou aanbieden aan sekswerkers (iets dat zeer waarschijnlijk mogelijk gaat zijn, gezien de non-profit aard van de Stichting), het mogelijk marktverstorende effecten kan hebben, die negatief zouden kunnen uitpakken voor het project. Non Nobis wil om deze reden graag kamerverhuur aanbieden tegen marktconforme tarieven. Om toch de

winstgevendheid voor de sekswerkers zelf te bewerkstelligen – een van de twee hoofddoelen van de Stichting – is besproken dat marktconforme tarieven gehanteerd zullen worden voor de kamerverhuur, maar dat de winst die vervolgens ontstaat gestort wordt in een apart fonds. Dit fonds zal vervolgens *alleen*: OF deze gelden uitkeren aan het einde van een periodiek aan de sekswerkers die voor de Stichting gewerkt hebben (op deze manier krijgen de sekswerkers een winstdeling in de Stichting) OF deze gelden besteden aan maatschappelijke projecten, bedoeld om de positie van sekswerkers in Nederland te verstevigen. In de besluitvorming rondom de precieze verdeling van deze gelden is afgesproken dat de sekswerkers zelf een zeer belangrijke rol zullen hebben, om zo binnen dit Stichtingsmodel de beste elementen van de coöperatie-modellen die ook zijn voorgesteld voor deze sector in te bouwen.

Adviescommissie

In de oprichtingsfase (de eerste 6 maanden) van de Stichting zal een Adviescommissie gevraagd worden om te adviseren over de beste opstartstrategieën, wederom bestaande uit experts op het gebied van sekswerk en mensenhandel. Er zullen complexe vragen spelen bij de oprichting en de Adviescommissie zal daarbij kunnen helpen. Het gaat om vragen als: wat is de optimale marktstrategie voor de Stichting bij aanvang, bijv. in termen van type services die aangeboden worden (bijv escort en/of raamprostitutie)? Wat is de meest geschikte stad om te beginnen? Hoe kan het beste een geschikte en veilige werkomgeving voor sekswerkers gecreëerd worden? Wat voor protocollen dienen er te bestaan om mensenhandel en andere misstanden tegen te gaan?

Markt analyse: een goed startpunt?

Een van de vragen die beantwoord zal moeten worden door de Adviescommissie in de aanloopfase van de Stichting is wat de juiste marktstrategie voor de Stichting zal zijn, met name op het gebied van de soort sekswerk waar de Stichting zich op wil richten (Raamprostitutie, Straatprostitutie, Seksclub, Privéhuis, Escort, Massagesalon, Internet, Thuis, Hotel, Parenclub of Gangbang party, Seksbioscoop en Bars, Overige). Voorlopig is de visie van de Stichting dat zij zich met elke vorm van sekswerk wil bezig houden en per locatie beslist welke vormen van sekswerk aangeboden zullen worden. Die beslissingen zullen afhangen van wat voor sekswerkactiviteiten de gemeente wenst op die locatie en van een marktanalyse: aan welke seksdiensten is behoefte op die locatie.

Impact

De oprichting van deze Stichting zal 2 impacts hebben:

1. De oprichting van de Stichting zelf: een nieuwe vorm van sekswerk-exploitatie waar vrouwen en mannen op een winstgevende en veilige manier hun vak kunnen uitoefenen
2. “spill-over” effecten: we zien de oprichting van de Stichting niet alleen als een doel op zich, maar ook als een “proof of principle” initiatief. Door een nieuwe standaard neer te zetten voor de winstgevendheid en veiligheid van sekswerk, verwachten we dat andere sekswerk organisaties ook soortgelijke maatregelen dienen te nemen en dat gemeenten vaker actief een non-profit model voor sekswerk zullen nastreven. Dit is belangrijk, want bijvoorbeeld mensenhandelaren zijn bekend om hun flexibiliteit en het feit dat zij vaak hun slachtoffers van plek naar plek bewegen. Door deze spill-over effecten zal in toenemende mate de kans op misstanden in de sector afnemen.

Sterke kanten van het voorstel

De Stichting Veilig Sekswerk Nederland is een volledig nieuwe manier van werken in de sekswerk sector. Dit voorstel heeft verschillende sterke aspecten, die maken dat de Stichting een grote kans van slagen heeft:

- De tijd voor dit voorstel is opportuun: veel gemeenteraden zijn bezig met het zoeken naar alternatieven voor het huidige systeem van sekswerk. Verscheidene gemeenten hebben er al voor gekozen om aanbieders van sekswerk te sluiten. Deze oplossing creëert echter het 'waterbedeffect', het sekswerk verplaatst zich, en vaak naar de thuiswerk of escort sectoren, die veel minder gereguleerd zijn en waar het risico op misstanden derhalve groter is. Deze oplossing, van een non-profit Stichting voor de exploitatie van sekswerk, voorkomt dit soort ongewenste effecten.
- Voor sekswerkers brengt dit voorstel voordelen: de Stichting zal een organisatie zijn waar zij meer kunnen verdienen dan bij andere exploitanten en waar zij veilig kunnen werken.
- Voor klanten brengt dit voorstel voordelen: zij zullen bij de Stichting seksdiensten kunnen kopen in de kennis dat de sekswerkers eerlijk en veilig werken.
- Voor gemeenten brengt dit voorstel voordelen: de Stichting is voor hen een mogelijkheid tot directe samenwerking en overleg met een aanbieder van seksdiensten die het welzijn van sekswerkers als enige prioriteit heeft.
- De Stichting heeft reeds gesproken met Non Nobis, een non-profit aanbieder van vastgoed die beoogt te investeren in vastgoed voor aanbieders van seksdiensten, mits de exploitanten een 'Fair Seks' approach aanhouden. Door samen te werken met Non Nobis kan een volledige non-profit keten van sekswerk gecreëerd worden waarbij zowel de exploitant als de vastgoedverhuurder non-profit zijn en waarbij alleen de sekswerker zelf verdient. Dit is zo belangrijk vanwege de eerder genoemde reden: door de winstprikkel uit sekswerk te halen voor iedereen behalve de sekswerker, wordt de prikkel voor misstanden weggehaald.
- Door een Raad van Beheer te vormen die de Stichting aanstuurt, wordt de continuïteit van de Stichting gewaarborgd en wordt ervoor gezorgd dat experts bepalen hoe de Stichting georganiseerd moet worden.
- Door lokale oplossingen te zoeken voor lokale situaties, in samenwerking met de sekswerkers en gemeenten, heeft de Stichting een flexibel lokaal beleid.

Tijdslijn

Tijdslijn oprichting Stichting en 1e locatie

voorbereiding	0-2 maanden	2-4 maanden	4-6 maanden	6 maanden - 1 jaar	1-2 jaar
• Adviescommissie (AC) vragen • initieel overleg adviescommissie over te volgen stappen • Overleg met gemeenten en bouwbedrijven over een geschikte 1e locatie voor het starten van de Stichting	• Operationele protocollen om een veilige werkomgeving te garanderen opstellen • Overleg met AC over start-strategie, protocollen en organisatiestructuur • Overleggen starten met ketenpartners in de gemeente op 1e locatie • Overleg met AC over geschikte leden en samenstelling van Raad van Beheer (RvB) • Overleg starten met sekswerkers op 1e locatie over praktische zaken, bv. inrichting ruimtes	• RvB vragen • Organisatiestructuur en protocollen verder ontwikkelen i.s.m. sekswerkers, ketenpartners en RvB • Overleg met RvB over lange-termijn strategie van de Stichting • Verdere netwerk-ontwikkeling met ketenpartners op 1e locatie • Notaris inhuren voor oprichting Stichting • PR strategie opstellen *Mijlpalen:* Stichting opgericht; consensus over statuten; consensus over startstrategie Stichting	• Voortzetten voorbereiding van start Stichting op 1e locatie • Inhuren manager(s) dagelijkse praktijk van de Stichting op 1e locatie *Mijlpaal*: Stichting opent!	• Evalueren en verder ontwikkelen van organisatie-structuur, protocollen en netwerk o.b.v. feedback van sekswerkers, overleg met ketenpartners en overleg met RvB	• Evalueren en verder ontwikkelen van organisatiestructuur, protocollen en netwerk o.b.v. feedback van sekswerkers, overleg met ketenpartners en overleg met RvB • Mogelijkheden voor uitbreiding van de Stichting onderzoeken • Lange-termijn strategie aanpassen n.a.v. ervaringen in 1e jaar van de Stichting *Mijlpaal*: 1e jaars evaluatie afgerond

Begrote inkomsten en uitgaven

Een flexibel budget is ontwikkeld voor de Stichting, waarmee het mogelijk is te rekenen voor verschillende locaties, doordat posten flexibel zijn. Dit budget beperkt zich momenteel tot raamverhuur en kamerverhuur voor sekswerkers. Eventueel kunnen later budgetten toegevoegd worden voor clubs en escort, als blijkt dat daar bij gemeentes wil voor is en dat er genoeg vraag is. De kosten- en inkomstenposten die per locatie kunnen verschillen zijn:

- Het aantal kamers
- Rekenfactor voor beveiliging, beheerders, en schoonmakers (tot 40 kamers wordt gerekend met 1fte voor dit personeel, boven de 40 met 2fe, boven de 80 met 3fte, etc.)
- Bezetting van de verhuurde kamers: deze verschilt aanzienlijk per stad
- Huurkosten bij eigenaar vastgoed
- Gevraagde huur aan sekswerkers voor de kamers (het voorlopige standaardmodel van de Stichting is het verhuren van kamers aan ZZP'ers – de sekswerkers – en deze huur verschilt aanzienlijk per stad. Ook beoogt de Stichting deze huur zo laag mogelijk te maken om de winst voor sekswerkers te maximaliseren).

Het flexibele budget berekent voorts op basis van deze flexibele posten voor de volgende 3 verschillende perioden in de oprichting van de Stichting een budget:

- de lange termijn begroting van de Stichting (vanaf 12 maanden na de opening), wanneer de Stichting geacht wordt volledig zelfdragend te zijn
- de begroting voor de oprichtingsfase van de Stichting (de 6 maanden voor de locatie opent)
- de eerste 12 maanden na opening van de locatie, een opstartperiode, waarin rekening gehouden wordt met een geringe bezettingsgraad (50%) en derhalve worden de inkomsten van de Stichting lager ingeschat

Voor zowel de opstartfase van 6 maanden als het eerste jaar na opening bestaat er een gat in het budget. Dit wordt gedekt door een lening; de rente en aflossing van deze lening zijn verwerkt in de lange termijn begroting. De hoogte van deze lening zal afhangen van de grootte van de eerste locatie van de Stichting (het aantal kamers) en de huurkosten van de kamers.

Het gangbare bedrijfsmodel voor een relatie tussen exploitant en sekswerkers in Nederland is dat sekswerkers als ZZP'er een kamer huren bij exploitanten. Derhalve is dit ook de opstartconstructie voor de Stichting. Later kan nog overwogen worden om ook andere dienstverbanden aan te bieden. De begrotingen gaan uit van een voorzichtige raming van 65% voor geplande bezetting (de bezetting van prostitutieramen varieert, afhankelijk van de stad en locatie, van 60% tot 80-90%).

Opvallend aan deze begroting is dat enkele kosten vast zijn (zoals de loonkosten van een locatiemanager) en dat verschillende kosten bij zeer lage aantallen kamers een groter aandeel innemen (kosten van beveiliging en beheerders, bijvoorbeeld). Om deze redenen is de Stichting efficiënter bij een groter aantal kamers/ramen. De begroting is geschikt voor het financieel plannen van een sekswerkbedrijf met ramen, met kamers voor sekswerk op afspraak (een belangrijk alternatief voor thuiswerken) of voor een combinatie van deze 2 – de kosten zijn hetzelfde voor deze twee sekswerkvarianten.

De gemiddelde huren die exploitanten vragen aan sekswerkers voor een kamer verschillen veel per stad in Nederland: in Leeuwarden is de gemiddelde huur 75euro per dag; in Groningen 100 euro per dag; in Utrecht 150 euro per dag; in Den Haag 180 euro per dag; in Amsterdam 240 euro per dag. Het vastgoed is in deze steden ook duurder, resulterend in hogere vastgoedlasten; in overleg met een vastgoedinvesteerder gaat bekeken worden hoe deze kosten verschillen per stad. Het is het best voor de Stichting om te starten in een stad met relatief hoge kamerhuren t.o.v. de vastgoedkosten.

Hieruit valt te concluderen dat de Stichting idealiter start met een groot aantal ramen/kamers op een locatie in een stad met relatief hoge kamerhuren t.o.v. de vastgoedkosten.

Hieronder wordt een voorbeeld weergegeven van een begroting voor de Stichting, uitgaande van een nieuwe locatie met 34 kamers. Er worden 3 begrotingen gegeven:

- de lange termijn begroting van de Stichting (vanaf 12 maanden na de opening), wanneer de Stichting geacht wordt volledig zelfdragend te zijn.
- de begroting voor de oprichtingsfase van de Stichting (de 6 maanden voor de locatie opent)
- de eerste 12 maanden na opening van de locatie, een opstartperiode, waarin rekening gehouden wordt met een geringe bezettingsgraad en derhalve worden de inkomsten van de Stichting lager ingeschat.

Deze begrotingen zijn gemaakt op basis van de volgende gegevens voor de bovengenoemde flexibele posten:

'Flexibele post'		**Uitleg**
Aantal kamers	34	voorbeeld – kan makkelijk aangepast worden
Bezetting	65.0%	o.b.v. bezettingsgraden bij exploitanten in andere steden (60% tot 80-90%), zal de Stichting werken met een voorzichtige schatting van 65% bezetting.
Huurkosten bij eigenaar pand	€204,000	Schatting voorlopig op 500 euro per maand per kamer
Gevraagde huur aan sekswerkers per dag	€ 91	Benodigde inkomsten per dag per kamer om ongeveer gelijke inkomsten aan uitgaven te hebben. Deze huur wordt jaarlijks bijgesteld o.b.v. behaalde resultaten. Ter vergelijking: Leeuwarden dagelijkse gemiddelde huur van 75euro per dag; Groningen 100 euro per dag; Utrecht 150 euro per dag; Den Haag 180 euro per dag; Amsterdam 240euro per dag.

Tabel 1. Lange termijn 1-jaarsbegroting (vanaf 12 maanden na opening van de Stichting)

Beschrijving	**in euro's**	**Noten**
Totaal inkomsten	734,534	
Totaal uitgaven	662,401	
Totaal uitgaven incl. 10% onzekerheidsmarge	728,641	
Verwachte winst Stichting	5,893	Deze winst zal geboekt worden naar een aparte Stichting, die alleen OF deze gelden uitkeert als winstuitkering aan de sekswerkers OF hiermee maatschappelijke projecten financiert ter bevordering van de positie van sekswerkers in Nederland.

De gevraagde huur aan sekswerkers is gesteld op een bedrag zodat de inkomsten ongeveer gelijk zijn aan de uitgaven van de Stichting. Deze huur wordt periodiek bijgesteld o.b.v. behaalde resultaten. Dit model kan aangepast worden: er kan ook gekozen worden voor een marktconforme huur en dat de 'winst' van de Stichting wordt gestort in een fonds, dat periodiek een winstdeling uitkeert aan sekswerkers en projecten voor sekswerkers steunt.

Zie de hieronder voor een meer gedetailleerde uiteenzetting van de verwachte inkomsten en uitgaven voor deze periode (lange termijn 1-jaarsbegroting).

INKOMSTEN		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
verhuur kamers	734,534	o.b.v. gevraagde huur aan sekswerkers en verwachte bezetting
UITGAVEN		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
huur en werkruimtes		
werkruimte	204,000	huur werkruimte bij vastgoedverhuurder
vervanging benodigdheden voor kamers	6,800	geschatte kosten per kamer (inrichting): 2000 euro. Geschatte afschrijving: 10 jaar.
personeel		
dagelijks bestuurder Stichting	14,796	0,2 fte op de lange termijn
locatie manager	65,760	1 fte
Aanwezigheidsdiensten / beheerders	102,750	Openingstijden zijn van 10u tot 2-6u (afhankelijk van de stad). Aanwezigheidsdiensten nodig van 10u tot 2-6u. 2,5fte voor een junior maatschappelijk werker in non-profit maatschappelijke sector. Per 40 kamers wordt gerekend op 1 aanwezigheidsdienst, dus voor <40 kamers 1 dienst, voor 40-80 kamers 2, etc.
beveiliging	90,420	Openingstijden zijn van 10u tot 2-6u (afhankelijk van de stad). Aanwezigheid beveiliger nodig van 10u tot 2-6u. 2,2 fte. Zelfde rekenfactor (per 40

		kamers) als bij aanwezigheidsdiensten.
schoonmaak	65,760	nog te bezien, voorlopige schatting 2 fte. Zelfde rekenfactor (per 40 kamers) als bij aanwezigheidsdiensten.
verzekeringen		
personeelsverzekeringen	13,579	verzuimverzekering, geschat op 4% van de totale loonsom per jaar
inboedelverzekering	6,800	geschat op 10% van de totale waarde vd inboedel
Netwerk ontwikkeling		
bijeenkomsten AC en RvB	1,000	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
overleggen met netwerkpartners	1,000	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
advies en externe expertise		
PR advies	2,500	lopend PR advies, geschat op 2500 per jaar
administratie en boekhouding	5,000	administratie en boekhouding, geschat op 5000 per jaar
maatschappelijke ondersteuning	10,000	maatschappelijke ondersteuning, geschat op 10000 per jaar
Aflossen schulden		
rente+aflossen opstartkosten	72,236	geschatte opstartlening o.b.v. gemaakte schuld in eerste 18 maanden. Geschatte rente 4%, aflosperiode: 10 jaar.

Tabel 2. Begroting oprichtingsfase (de 6 maanden VOOR de opening van de Stichting)

Beschrijving	**in euro's**	**Noten**
Totaal inkomsten	0	in deze periode is de Stichting nog niet open, dus worden nog geen kamers verhuurd, dus zijn er geen inkomsten
Totaal uitgaven eenmalig	106,000	
Totaal uitgaven regulier	58,267	
Totaal uitgaven	164,267	
Totaal uitgaven incl. 10% onzekerheidsmarge	180,694	
Begrotingsgat / benodigde lening	-180,694	gelijk aan totale inkomsten minus totale uitgaven voor deze periode

Zie hieronder voor een uiteenzetting van de verwachte uitgaven voor deze periode.

INKOMSTEN		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
verhuur kamers	0	o.b.v. gevraagde huur aan sekswerkers en verwachte bezetting
UITGAVEN EENMALIG voor opstart nieuwe locatie		
Notaris voor oprichten Stichting	1,000	geschatte kosten notaris voor oprichten Stichting
PR advies	10,000	Een PR kantoor zal eenmalig ingeschakeld worden om te adviseren over een PR en communicatie strategie
financieel+organisatie advies	10,000	Een financieel consultant zal eenmalig ingeschakeld worden om te adviseren over een gezonde finaciele en organisatie structuur
administratie en boekhouding	5,000	Opstartkosten administratie en boekhouding
Ontwikkeling website en IT systeem aanbieden seks diensten op internet	12,000	Een IT systeem zal ontwikkeld worden waarop sekswerkers hun diensten kunnen aanbieden
inrichting kamers	68,000	eenmalige inrichting kamers bij opstart, geschat op 2000 per kamer
UITGAVEN regulier		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
huur en werkruimtes		
werkruimte	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
vervanging benodigheden voor kamers	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden

personeel		0
dagelijks bestuurder Stichting	36,990	0,2 fte op de lange termijn, 1e 6maanden 1fte om te helpen met opzetten met nieuwe locatie, 12 maanden daarna 0,5 fte.
locatie manager	16,440	1fte op lange termijn, start 3 maanden voor opening stichting
aanwezigheidsdiensten / beheerders	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
beveiliging	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
schoonmaak	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
verzekeringen		
personeelsverzekeringen	2,137	verzuimverzekering, geschat op 4% van de totale loonsom per jaar
inboedelverzekering	1,700	start 3 maanden voor opening stichting
Netwerk ontwikkeling		
bijeenkomsten AC en RvB	500	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
overleggen met netwerkpartners	500	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
advies en externe expertise		
PR advies	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
administratie en boekhouding	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden
maatschappelijke ondersteuning	0	nog geen kosten in eerste 6 maanden

Tabel 3. Begroting opstartperiode: de eerste 12 maanden na opening van de Stichting

Beschrijving	**in euro's**	**Noten**
Totaal inkomsten	367,267	voor het eerste jaar verwachten we een mindere bezettingsgraad dan erna. Geschat op 50% van de normale bezettingsgraad.
Totaal uitgaven	613,247	
Totaal uitgaven incl. 10% onzekerheidsmarge	674,572	
Begrotingsgat / benodigde lening	-307,305	gelijk aan totale inkomsten minus totale uitgaven voor deze periode

Zie hieronder voor een uiteenzetting van de verwachte inkomsten en uitgaven voor deze periode.

INKOMSTEN		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
verhuur kamers	367,267	o.b.v. gevraagde huur aan sekswerkers en verwachte bezetting (50% van de reguliere bezetting, omdat het een opstartjaar is)
UITGAVEN		
beschrijving	**in euro's**	**Noten**
huur en werkruimtes		
werkruimte	204,000	huur werkruimte bij vastgoedverhuurder
vervanging benodigdheden voor kamers	6,800	geschatte kosten per kamer per jaar(inrichting): 2000 euro. Geschatte afschrijving: 10 jaar.
personeel		
dagelijks bestuurder Stichting	36,990	0,2 fte op de lange termijn, 1e 6maanden 1fte om te helpen met opzetten met nieuwe locatie, 12 maanden daarna 0,5 fte.
locatie manager	65,760	1 fte
aanwezigheidsdiensten / beheerders	102,750	Openingstijden zijn van 10u tot 2-6u (afhankelijk van de stad). Aanwezigheidsdiensten nodig van 10u tot 2-6u. 2,5fte voor een junior maatschappelijk werker in non-profit maatschappelijke sector. Per 40 kamers wordt gerekend op 1 aanwezigheidsdienst, dus voor <40 kamers 1 dienst, voor 40-80 kamers 2, etc
beveiliging	90,420	Openingstijden zijn van 10u tot 2-6u (afhankelijk van de stad). Aanwezigheid beveiliger nodig van 10u tot 2-6u. 2,2 fte. Zelfde rekenfactor (per 40 kamers) als bij aanwezigheidsdiensten.
schoonmaak	65,760	nog te bezien, voorlopige schatting 2 fte. Zelfde rekenfactor (per 40 kamers) als bij aanwezigheidsdiensten.
verzekeringen		

personeelsverzekeringen	14,467	verzuimverzekering, geschat op 4% van de totale loonsom per jaar
inboedelverzekering	6,800	geschat op 10% van de totale waarde vd inboedel
Netwerk ontwikkeling		
bijeenkomsten AC en RvB	1,000	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
overleggen met netwerkpartners	1,000	reiskosten en andere facilitatie, geschat op 1000 euro per jaar
advies en externe expertise		
PR advies	2,500	lopend PR advies, geschat op 2500 per jaar
administratie en boekhouding	5,000	administratie en boekhouding, geschat op 5000 per jaar
maatschappelijke ondersteuning	10,000	maatschappelijke ondersteuning, geschat op 10000 per jaar